

Малашевська А. О.,

Державний університет «Житомирська політехніка»

Науковий керівник: Острогляд О. В.,

к.ю.н., доц., доцент кафедри права та правоохоронної діяльності

Державний університет «Житомирська політехніка»

м. Житомир

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ЗАГРОЗ

Особливої актуальності дана тематика набуває у наш час, коли на формування державної політики України чинить вплив ряд зовнішніх та внутрішніх загроз, однією з основних серед яких є повномасштабна російська збройна агресія на українській території. Зважаючи на вкрай складну ситуацію всередині держави, тематика формування державної політики України в умовах нинішніх загроз набуває особливої актуальності.

Сучасні тренди формування зовнішньої та внутрішньої політики української держави формуються із врахуванням однієї із найбільш серйозних зовнішніх загроз – російської агресивної політики на території України, триваючої з 2014 року та такої, що набула ще більш агресивного характеру у лютому 2022 року.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну зумовило помітну трансформацію життєдіяльності нашої держави, в якій в умовах воєнного стану на перший план виходять питання правового врегулювання та забезпечення стабільного становища суспільних відносин, що напряму залежить від важливості відстоювання державного суверенітету, а також необхідності захисту особистої безпеки українських громадян.

До основних загроз зовнішньополітичного характеру, спричинених агресивною зовнішньою політикою рф на території України, слід віднести:

- посягання на територіальну цілісність та суверенітет України;
- загроза ядерної війни;
- блокування спроможності України до вступу в ЄС та НАТО;
- здійснення розвідувально-підривних дій російських спецслужб на території України;
- реалізація інформаційної підривної діяльності на території України;
- використання незаконних збройних формувань на території України;
- поширення тероризму росії на території України, спрямованого на знищення цивільного населення та енергетичної інфраструктури України;
- кібератаки з боку рф на державні ресурси України;
- блокування морських портів України;

- інші загрози, спричинені негативним впливом російської зовнішньополітичної агресивної діяльності [1].

Повномасштабне вторгнення росії в Україну та введення воєнного стану в Україні зумовили переформатування ряду напрямів державної політики в нашій країні: економічної, соціальної, інформаційної, дипломатичної, культурної тощо.

Серед інших зовнішніх загроз, які негативно впливають на формування державної політики України на сучасному етапі, можна назвати:

- загрозу руйнування системи міжнародної безпеки, яка утвердилась після закінчення Другої світової війни, та пов'язана з нею загроза послаблення впливу міжнародних організацій, діяльність яких повинна спрямовуватись на дотримання норм міжнародного права;
- нарощення протистояння провідних світових держав у сфері розподілу впливу;
- глобальні екологічні загрози;
- міжнародний тероризм та міжнародну злочинність;
- неконтрольований технологічний розвиток тощо [2].

Серед внутрішніх загроз, які негативно впливають на формування та реалізацію державної політики України в сучасних умовах можна назвати: неспроможність політичної еліти затвердити та реалізувати ефективну стратегію розвитку України; слабкий стан зрілості політичної еліти, її роз'єднаний стан; готовність окремих представників еліт йти на поступки зовнішнім гравцям заради певних преференцій на шкоду національним інтересам України; нарощення потенціалу владних структур і бізнесу; високий рівень корупції в державі; неефективність та слабкість державно-владних інститутів; внутрішня нестабільність у політичному плані; непослідовність та незавершеність реформ; помітні відмінності на регіональному рівні у зовнішньополітичних та політико-ідеологічних орієнтаціях населення, що призводить до створення передумов для подальшого розколу українського суспільства та нарощення дезінтеграційних процесів в ньому; криза української економіки, зумовлена триваючою війною на території України; загроза втрати економічного суверенітету у контексті триваючого військового протистояння та нарощення залежності від міжнародних партнерів; падіння рівня доходів українського населення та нарощення соціальної невдоволеності внаслідок поглиблення економічної кризи в умовах війни; зростання безробіття; демографічна криза; екологічні ризики; соціальні ризики тощо [3, с. 67; 4, с. 338].

На жаль, всі ці виклики неминуче чинять вплив на всі сфери державної політики в Україні, відображаючись негативним чином на розвитку нашої держави. Ряд негативних наслідків впливу цих загроз вже сьогодні свідчать про необхідність формування нової державної політики, яка була б адаптованою до новітніх викликів та загроз.

Таким чином, в нинішніх умовах Україна стикнулася із рядом зовнішніх та внутрішніх загроз, які потребують негайної реакції з боку держави у вигляді формування гнучкої та виваженої державної політики України у всіх сферах суспільного життя. Для формування нової політики держави в умовах нависання ряду внутрішніх та зовнішніх загроз, виявлених у ході дослідження, Україні необхідна концентрація управлінських зусиль та ресурсів як з боку держави, так і з боку бізнесу та науки, на кількох ключових напрямках:

- наданні державній політиці статусу пріоритетного напрямку в роботі органів державної влади;
- розширенні переліку викликів і загроз та конкретизації положень законів України, що регламентують діяльність суб'єктів формування та забезпечення державної політики України;
- розробці нових стратегій державної політики України в різних напрямках з врахуванням зазначених загроз;
- оптимізації структури та функцій механізмів формування і реалізації державної політики України з урахуванням існуючих на сучасному етапі загроз;
- удосконаленні концептуального підходу до реформування системи забезпечення державної політики в Україні;
- здійсненні технологізації державного реагування на сучасні загрози державній безпеці;
- наданні прогнозуванню майбутнього безпекового середовища статусу пріоритетного напрямку в роботі суб'єктів формування державної політики в Україні.

Зважаючи на вище викладене та на складну ситуацію в Україні, викликану триваючою війною на її території, суб'єкти формування державної політики України повинні більш відповідально підійти до питання формування нової державної політики та її реалізації.

Список використаних джерел:

1. Резнікова О.О. Стратегічний аналіз безпекового середовища України. Національний інститут стратегічних досліджень, 2022. URL: <https://niss.gov.ua/news/statti/strategichnyy-analiz-bezpekovo-ho-seredovys-hcha-ukrayiny>. (дата звернення: 20.09.2023).
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12>. (дата звернення: 20.09.2023).
3. Білас І., Галєєв В., Глазгов О. та ін. Аналіз сучасних загроз національній безпеці України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 2020. С. 65-68.
4. Antonova L., Abdullayev V. Корупція як чинник загрози національній безпеці. Public Administration and Regional Development, 2021. №12. С. 336-355.